

**O'TKIR HOSHIMOVNING TUSHDA KECHGAN UMIRLAR
ASARIDA QAHRAMONLAR XARAKTERI**

Usarova Laylo Ibragimovna

O'zbekiston-Finlandiya pedagogika instituti.

O'zbek tili va adabiyoti kafedrasida dotsenti

Ro'ziqulova Feruza

O'zbekiston-Finlandiya pedagogika instituti .

O'zbek tili va adabiyoti fakulteti. 2 kurs talabasi.

Anotatsiya. Ushbu maqolada o'zbek hikoyachiligiga katta hissa qo'shgan . O'tkir Hoshimovijodi , uning asarlaribadiy qurilishi ochib berilgan . Uning asarlariorqali sujet unsurlari tahlil qilingan.

Kalit so'zlar : O'tkir Hoshimov hikoya , tugun, konflekt, sujet unsurlari tahlil qilingan.

O'zbek adabiyotida ozining qissa va romanlari bilan tanilgan adib , O'tkir Hoshimov asar qahramonlarini xalq ichida topardi . Uning asari ko'plab kitobxonlar qalbidan joy olgan. Uning "Tushda Kechgan Umirlar " asari , urush davri voqealarini ko'rsatadi . Bu hikoyani , o'qiyotgan har bir kitobxon , qahramonlarning hissiyotlarini ko'z oldida keltiradi.

O'tkir Hoshimovning Tushda Kechgan umirlar, Nur borki soya bor, asarlari turg'unlikning mohiyatini, ijtimoiy hayotidagi illatlarni ma'naviy - axloqiy masalalarini ko'rib chiqildi. O'tkir Hoshimovning Tushda Kechgan umrlar asari, dunyo tan olgan durdona asarlardan biri. " Tushda Kechgan umrlar" asarining bosh qahramonlar; Rustam; Komissar Soat G'aniyev ;Qurbonoy xolaning hayot tarzi Soat G'aniyevning xotini Nazira; va ikki o'g'li

"Tushda Kechgan umrlar" asri voqealar "Kuz tasviri " bilan boshlanadi.Yechimda ham shu tasvir bilan keltiriladi:

"Tushda Kechgan umrlar asarida" Rustam o'qishni tugatmasdan armiyaga ketadi , armiyadan -Avg'onistonga jo'natiladi. Bu voqealar asl bir tugun bo'lib , u vatani uchun emas siyosiy manfaati uchun jang qiladi. Bu bir katta konflekt bo'lib urish natijasida Rustam kasallikka chalinadi. Rustam Avg'oniston urushidan qutula olmaydi. U o'zini sevgan qiziga ya'ni shahnozags uylanganligi u bilan sevishib turmush qurganligi bir - birini juda yaxsshi ko'rsa ham ular baxtli bo'la olishmaydi. Bu baxtsizlikning sababi Avg'on urushi sabab bo'lishi, uning Ayoli baxtsiz bo'lishini, Rustam uzini aybdor his qilish,fojiyali o'linga sabab bo'ladi.

"Tushda Kechgan umrlar "asaridaKomissar Soat G'aniyev, har bir kitobxonning

qalbida nafrat uyg'otadi. Uning otasi Xalq komissari bo'lganligi sababli ,otasinig izidan xalq komissari bo'lib yetishadi. U o'tgan umridan afsuslanmaydi. Qurbonoy xola Pol artuvchi bo'lib tasvirlanganligi, kulminatsiya bo'lib uning sog'lig'i yomonlashib uning qizi , Fotema eridan ajrashganligi, katta bir fojia hisoblanadi.

Qurbonoy xolaning besh mahal nomoz o'qishi vaKomissar Soat G'aniyev bilmasligi va va undan yashirganligi bir tugun hisoblanadi.Obitxonova Fotima uning otasi Eshon bo'lgan . Sibirga surgun qilingan. Eri Hakimov Matematika o'qituvchisikatta tanaffusda og'zidan bol tomib yaponlarni maqtangani va komissar Hakimovning uyida borib uni asr olganligi bu konflekt bulib xotini Qurbonoy dod deb baqirganligi, Soat G'aniyev uning uyiga borib qo'l ayog'ini bog'lab ,kaltaklaganligikatta bir fojia bo'lgan.

Soat G'aniyevning xotini Nazirabirinchi farzandini qo'lga oladi va uning ismini, Mauzer quygan ikkinch farzandini ismini Meles qo'yganligi va ular ulg'aygan,ikki aka-ukalar o'qishga kirgan. To'ng'ich o'g'li Mauzer juda qaysar va betga chopar bo'libtasvirlangan.U ulfatdosh do'stlarini, uyga olib keladi va ziyofatqiladi. Soat G'aniyevning kenja o'g'li Meles juda aqilli va aql bilan ish ko'ruvchi bo'lib tasvirlanadi lekin u otasinig ishonchini oqlolmaganligi, komissar Soat G'aniyevning ishga chaqirishi va Melis Angliya razvertkachisi bo'lganligi va Soat G'aniyev uyiga borib xotini Nazirani urganligi va o'g'linig Melis xalq dushmani ekan. Nazira Soat G'aniyevning gaplarini eshitib,yurak xurujidan vafot etganligi bu bir fojia hisoblanadi."Tushda Kechgan umrlar "asari Kuz faslidan boshlanib shu faslida tugaydi.Asar oxirida fojia bo'lib Rustam kasallikka chalingan.

Foydalanilgan adabiyotilar:

1. Normatov U .Adabiyotshunoslik asoslari
2. N Hatamov. B. Sarimsoqov Adabiyotshunoslik terminlarinigruscha uzbekcha izobli lug'ati.